

Participatieproces Vries Zuid

Participatie liep als een rode draad door de planvorming voor Vries Zuid. Burgemeester en wethouders vinden het belangrijk dat omwonenden, toekomstige bewoners van de wijk en andere belangstellenden vanaf de start van het project de gelegenheid zouden krijgen om hun ideeën voor de dorpsuitbreiding in te brengen. Het is de inzet dat die aanpak leidt tot een beter plan dat kan rekenen op een breed draagvlak. In de startnotitie is daarom een apart hoofdstuk opgenomen over communicatie en participatie. Dit hoofdstuk is het uitgangspunt geweest bij het vormgeven van het participatieproces.

Ontwerpend onderzoeken

Het participatieproces bestond uit vier ontwerpsessies, waarbij stapsgewijs en al schetsend werd toegewerkt naar een stedenbouwkundig plan. Deze methode wordt ook wel ontwerpend onderzoeken genoemd. Al tekenend en schetsend worden verschillende vraagstukken besproken in groepen. De belangstelling voor de ontwerpsessies was groot met respectievelijk 70, 40, 40 en 27 deelnemers. Het proces werd afgesloten met een inloopavond, waar een samenvatting werd gepresenteerd van de inhoud van het voorontwerp bestemmingsplan en conceptbeeldkwaliteitsplan.

Opbouw ontwerpsessies

- Ontwerpsessie 1: visie Vries Zuid

De eerste ontwerpsessie vond plaats in Café Onder de Linden. Deze avond had als doel om een visie te formuleren op de ontwikkeling van Vries Zuid. Aan de hand van vragenlijsten, die zowel individueel als in groepsverband werden ingevuld, werd in kaart gebracht wat sterke en karakteristieke eigenschappen zijn van Vries die deelnemers graag terug willen zien in het ontwerp van de wijk.

- Ontwerpsessie 2: landschappelijk casco

Tijdens de tweede avond werd op een aantal grote kaarten van het plangebied al schetsend nagedacht over thema's als landschap, groen, waterberging, verkeer en ontsluiting. Alle ideeën werden daarna verwerkt in een landschappelijk casco, een grof raamwerk voor de wijk.

- Ontwerpsessie 3: kavels en straatprofielen

Tijdens de derde ontwerpsessie dachten deelnemers na over straatprofielen en de positionering van kavels. Waar moeten vrijstaande woningen komen, waar rijtjeshuizen en waar de twee-onder-een-kapwoningen? In vier verschillende groepen kwam met tot een grove invulling van de wijk. De groepen presenteerden hun uitkomsten na afloop aan elkaar.

- Ontwerpsessie 4: beeldkwaliteit

Tijdens de vierde sessie werd een eerste opzet gepresenteerd voor de dorpsuitbreiding. Daar kon met zowel plenair als in groepen op reageren. Aansluitend dachten deelnemers na over de beeldkwaliteit en uitstraling van de bebouwing en openbare ruimte. Dit is input geweest voor het beeldkwaliteitsplan en de bestemmingsplanregels.

- Inloopavond: afsluiting ontwerpsessies

Het ontwerpende gedeelte van het participatieproces werd afgesloten met een inloopavond in Café Onder de Linden, waar een samenvatting werd gepresenteerd van het voorontwerp bestemmingsplan, het conceptstedenbouwkundigplan en het conceptbeeldkwaliteitsplan.

Terugkoppeling naar deelnemers

Iedere avond begon met een inleiding waarin werd teruggekoppeld wat er de voorgaande ontwerpsessie is besproken en wat de volgende stap was in het ontwerpproces. Aan het eind van iedere avond vond ook een plenaire terugkoppeling plaats. Op de website van de gemeente Tynaarlo is een projectpagina ingericht, waarin de presentaties van LAOS en andere relevante informatie is gepubliceerd. Daarnaast was de projectleider iedere eerste dinsdag van de maand beschikbaar tijdens een spreekuur voor aanvullende vragen en opmerkingen van deelnemers. Ook werd na afloop van elke ontwerpsessie een nieuwsbrief gestuurd naar deelnemers en andere belangstellenden.

Input van externe experts

Naast de deelnemers aan de ontwerpsessies hebben we ook andere deskundigen gevraagd input te leveren op de plannen. Denk hierbij aan interne deskundigen op het gebied van verkeer, infrastructuur, water en financiën. Ook externe partijen hebben een input kunnen leveren zoals het waterschap, de provincie Drenthe, het VN-panel, IVN, Staatsbosbeheer en Stichting Het Drents Landschap. Gedurende het proces is steeds de voortgang besproken met de verantwoordelijke portefeuillehouders.

Mate van participatie: mee ontwerpen, maar niet meebeslissen

Tijdens de ontwerpsessies konden deelnemers hun ideeën inbrengen over diverse thema's binnen het stedenbouwkundig plan voor Vries Zuid. Op deze manier konden zij meedenken en de nieuwe wijk mede creëren. Deze vorm van participatie betekent echter niet dat tijdens de ontwerpsessies besluiten worden genomen, dat is voorbehouden aan de gemeenteraad.

Het doel van de ontwerpsessies was om zoveel mogelijk wensen en ideeën op te halen, waarbij gezocht werd naar mogelijkheden om ideeën, of de onderliggende argumenten daarvoor, waar mogelijk te verwerken in het uiteindelijke plan. Ideeën kunnen niet altijd gerealiseerd worden of alleen in aangepaste vorm. Bijvoorbeeld omdat het niet past binnen de kaders die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Ook zien we dat ideeën soms gedragen worden door een groot aantal mensen, maar soms zijn de meningen ook verdeeld. Het is dan aan het college van B&W om daar haar afwegingen in te maken. De uiteindelijke besluitvorming gebeurt in de gemeenteraad.

Voorbeelden Vries Zuid

Plan van groep omwonenden

Een groep enthousiaste omwonenden heeft voorafgaand aan het ontwerpproces zelf een schets gemaakt voor Vries Zuid. Hoewel het college de betrokkenheid van deze groep inwoners waardeert, is richting de initiatiefnemers aangegeven dat het plan niet als zodanig behandeld kon worden tijdens de ontwerpsessies. Het college vond het belangrijk dat iedereen vanuit hetzelfde uitgangspunt kon deelnemen aan de ontwerpsessies. De initiatiefnemers zijn wel opgeroepen om de onderliggende ideeën van hun schets in te brengen tijdens de verschillende ontwerpsessies.

Rotonde De Fledders

Een veelgehoorde wens tijdens de ontwerpsessies was de realisatie van een rotonde ter hoogte van De Fledders. Van dit idee is gezegd dat het buiten de opdracht valt zoals de gemeenteraad die heeft gegeven met het vaststellen van de startnotitie. Over dit idee is dan ook niet verder gesproken.

Verkeersontsluiting (Asserstraat en De Graskampen)

De verkeersontsluiting van Vries Zuid was een veelbesproken onderwerp tijdens de ontwerpsessies. Met name de ontsluiting van de wijk was onderwerp van gesprek. In het bijzonder ging het dan om de hoofdontsluiting vanaf de Asserstraat en de effecten daarvan voor de aangrenzende percelen. Tijdens de gesprekken werd duidelijk dat een groene buffer tussen de toegangsweg en de aangrenzende percelen wenselijk zou zijn. Deze wens is verwerkt in het plan.

Daarnaast had een groep inwoners zorgen over toename van het aantal vervoersbewegingen aan de Graskampen. De wens was om deze weg alleen open te stellen voor langzaam verkeer (fietsen, voetgangers). Deze wens is vooralsnog niet verwerkt in het plan, omdat dit verkeerskundig niet nodig is. Daarnaast voorkom je een doodlopende straat. Wel is toegezegd dat er gekeken wordt welke maatregelen genomen kunnen worden zodat er geen bouwverkeer over de Graskampen komt.

Waterberging

Eén van de thema's tijdens de ontwerpessies was hoe om te gaan met waterberging in de wijk. Een aantal deelnemers had daarbij het idee dat dit vormgegeven zou kunnen worden met een vijver in het noordelijk deel van het plangebied. Uiteindelijk is dit idee slechts gedeeltelijk uitgewerkt in het plan, namelijk in de vorm van een wadi. Voornaamste reden daarvoor is dat voor een vijver het grondwater vrij diep zit en dit heeft gevolgen voor het waterpeil. Bij droogte komt dit de waterkwaliteit en de visstand niet ten goede. Aanvoer van water uit andere vijvers is vanwege de hoogte niet aan de orde, wat stilstaand water oplevert. Een wadi kan weliswaar ook stilstaand water hebben, maar dit is van tijdelijke aard (en praktisch niet in muggentijd). Door grondverbetering kan moeraswerking worden voorkomen.

Een puntsgewijs overzicht van een aantal ingebrachte ideeën die al dan niet verwerkt zijn in het plan volgt verderop in deze bijlage.

Communicatie

Deelnemers van het participatieproces en andere belangstellenden zijn gedurende de ontwerpessies regelmatig op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Dat gebeurde via verschillende online en offline kanalen zoals de persberichten, de wekelijkse gemeentepagina, een digitale nieuwsbrief en de projectpagina op de website van de gemeente. Na iedere ontwerpessie werden presentaties gepubliceerd op de website en werd een nieuwsbrief verstuurd naar zo'n 140 ontvangers. Voor vragen en nabranders konden deelnemers terecht bij het maandelijkse spreekuur van de projectleider of via het project e-mailadres vrieszuid@tynaarlo.nl. Van het spreekuur is meermaals gebruik gemaakt.

Raadstafel Vries Zuid

Een participatieproces zoals toegepast bij de ontwikkeling van Vries Zuid is relatief nieuw voor de gemeente Tynaarlo. Om van deelnemers te horen hoe zij dit proces hebben ervaren, organiseerde de gemeenteraad een raadstafel. Dit is een nieuw instrument van de raad voorafgaand aan de reguliere besluitvorming. Tijdens de raadstafel gaan raadsleden in gesprek met ambtenaren, wethouders, deskundigen én in dit geval inwoners.

Het beeld dat tijdens deze raadstafel ontstond was dat inwoners het waarderen dat de gemeente inwoners op deze manier betreft bij de planvorming, maar ook dat de terugkoppeling over hoe bepaalde besluiten tot stand komen beter kan. Een aantal aandachtspunten die inwoners de gemeente meegaven:

- Stel vooraf helder de verwachtingen en kaders vast. Tijdens de raadstafel bleek dat dit niet voor iedereen even helder was.
- Koppel duidelijker terug hoe je tot bepaalde keuzes en besluiten komt. Er zijn vier ontwerpessies gehouden, waar deelnemers hun ideeën in konden brengen over verschillende onderwerpen. Hoewel iedere sessie begon en afgesloten werd met een plenaire terugkoppeling, was toch niet voor iedere duidelijk welke afwegingen zijn gemaakt. Men wil graag concreet weten wat met de eigen ingebrachte ideeën is gedaan. En hoe de weging van ideeën is geweest.

- In de startnotitie van Vries Zuid is het uitgangspunt opgenomen dat we in willen spelen op de marktvraag en dat we ruimte willen bieden voor bijzondere woonvormen. Op dit moment weten we echter nog niet wat de vraag precies is. Om die reden is in het noordelijk deel van het plangebied een aantal witte vlekken getekend die nader ingevuld kunnen worden. Tijdens de raadstafel werd duidelijk dat zowel potentiële kopers als omwonenden behoefte hebben aan duidelijkheid wat hier gerealiseerd gaat worden. Anderzijds is er behoefte aan flexibiliteit om goed in te kunnen spelen op de marktvraag. Hier zit een spanningsveld.

Conclusie

Wij zijn tevreden met het participatieproces zoals we dat nu doorlopen hebben. Natuurlijk gaan er zaken niet goed en daar moeten en willen we van leren. De signalen die we hebben gekregen tijdens de raadstafel zijn daarbij heel waardevol. Tijdens de inloopavond van 26 februari en tijdens de raadstafel gaf een aantal inwoners ook aan het te waarderen dat de gemeente bereid is om inwoners op deze manier te betrekken. Natuurlijk zijn we ons ervan bewust dat dit soort processen zelden kan leiden tot een volledig draagvlak. Een particulier belang is vaak net even anders dan het algemeen belang. Dat hebben we ook hier ervaren. Uiteindelijk is het aan college en gemeenteraad om daar afwegingen in te maken die het algemeen belang dienen.

We constateren echter ook dat in korte tijd ontzettend veel werk verricht is door stedenbouwkundig bureau Laos, de ambtelijke organisatie én onze inwoners. De ontwerpessies volgden elkaar snel op, juist om tegemoet te komen aan de wens van het dorp om snelheid te maken met dit project. Dat heeft geresulteerd in een mooi plan voor een dorpsuitbreiding waar het dorp Vries veel behoefte aan heeft.

In de bijlage op de volgende pagina treft u voor de volledigheid nog een beknopt overzicht van alle aangedragen ideeën, die al dan niet zijn verwerkt in het uiteindelijke plan.

Bijlage

Welke input is wel verwerkt in het plan:

- Groene hoofdtoegang vanaf de Asserstraat;
- Geen autoverkeersaansluiting naar Taarloseweg, wel een fietsverbinding;
- Behouden en versterken van het bestaande zandpad;
- Zoveel mogelijk behouden van het aanwezige groen, met name de aanwezige houtwal;
- Voldoende ommetjes, fiets- en wandelverbindingen;
- Diversiteit aan woningen;
- Voldoende speelruimte/gezamenlijke tuin;
- Parkeren op eigen erf en in openbare ruimte;
- Goede dorpsrand;
- Vrijstaande woningen aan de zuidzijde van het plangebied;
- Goede overgang wonen/natuur;
- Brede straatprofielen waar mogelijk;
- Landschappelijke inpassing;
- Rekening houden met kwetsbare verkeersdeelnemers;
- Waterberging in het noorden;
- Enkele individuele aanwonenden hebben verzoeken ingediend, hier is/wordt zoveel mogelijk aan tegemoet gekomen (invulling aansluitende percelen, aankoop strookjes grond);
- Daken zoveel mogelijk geschikt voor zonnepanelen;
- Herkenbaarheid dorpse karakter van Vries.

NB: deze lijst is natuurlijk niet uitputtend, genoemd zijn de meest bepalende onderdelen.

Welke input is niet verwerkt in het plan:

- Rotonde ter plaatse van de Fledders;
- Diverse extra gebruiksbestedingen in het plangebied zoals winkels, scholen, dorpshuisfunctie;
- Enkel wonen (met mogelijkheid voor aan huis verbonden beroep, kleinschalige kinderopvang, bed and breakfast, zie bestemmingsplan), groen en verkeer is voorgeschreven;
- Vrijstaande woningen direct tegenover de Graskampen;
- Geen doorgaande route via de Graskampen;
- Vijver ipv Wadi;
- Voetpaden langs elke wegen.

NB: deze lijst is natuurlijk niet uitputtend, genoemd zijn de meest bepalende onderdelen.